

Asia: VN/10556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

-
- **Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin**
 -
- **Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin**
 -
- **Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista**
 -
- **Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)**
 -
- **Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)**

Työvoimaviranomaisena pidämme perusteltuna, että yleistukeen sovelletaan työvoimapolitiittisten edellytysten osalta pitkälti samoja säännöksiä kuin ansiopäivärahaan. Tämä selkeyttää sääntelyä ja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun eri tukimuotojen piirissä oleville työnhakijoille.
- **Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)**

Työvoimaviranomaisena näemme, että kokonaisuus on johdonmukainen ja pääosin vastaa nykyisen työttömyysturvalain työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa koskevaa sääntelyä. Ehdotettu suojaosan palauttaminen (17 §) on erittäin toivottu uudistus koska se voi kannustaa osa-aikatyöhön.
- **Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)**
 -

- **Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)**

-

- **Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)**

Portaittain nouseva rahoitusosuus – jopa 50 % pitkäaikaistyöttömyyden osalta – muodostaa kunnille raskaan ja epäoikeudenmukaisen taakan erityisesti niillä alueilla, joilla työttömyys on rakennetyypistä ja sitkeästi korkeaa.

Kuntien osuuden ennustettavuuden kannalta on keskeistä, että arvioiden laatiminen ja ennakkoinnin mekanismit (esim. 15.5. mennessä toimitettava arvio) ovat avoimia ja yhteensovitettuja kuntien taloussuunnittelun aikataulujen kanssa.

- **Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)**

-

- **Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista**

-

- **Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

-

- **Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

-

- **Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista**

-

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta**

Työvoimaviranomaisen velvollisuus järjestää jopa kuuden keskustelun sarja (alle 25-vuotiailla) lähiasiointina pitkän ajan kuluessa (15 kk), sekä 25 vuotta täyttäneiden osalta toistuva kolmen keskustelun jakso, asettaa suuria paineita työvoimaviranomaisille. Keskustelut on järjestettävä pääsääntöisesti fyysisesti toimipisteessä, mikä lisää henkilöstön ajankäyttöä ja tilatarpeita merkittävästi.

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä**

Pykälä laajentaa huomattavasti työvoimaviranomaisen tehtäviä erityisesti pitkäaikaistyöttömien palveluprosessissa. Ensimmäisessä työnhakukeskustelussa viranomaisen tulee tehdä moniulotteinen arvio, joka käytännössä vastaa osin sosiaali- ja kuntoutuspalvelujen esiselvityksiä.

Työvoimaviranomainen vastaa arvioinnista, jossa arvioidaan ohjaustarve monialaiseen palvelutarpeen arvioon. Tämä edellyttää toimivaa yhteistyötä hyvinvointialueiden ja Kelan kanssa.

Lain painopiste siirtää työvoimaviranomaista entistä enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon suuntaan, vaikka toimiala ei ole tähän tarkoitukseen rakennettu. Tämä voi hämärtää työnhakijalle

viranomaisen roolia, heikentää palveluiden vaikuttavuutta ja kuormittaa asiantuntijoita tehtävillä, jotka kuuluisivat toiselle sektorille.

- Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista

-

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

-

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

-

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

-

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

-

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta

-

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

-

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

-

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

-

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

-

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

-

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

-

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

-

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjien lomituspäalvelulain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

-

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

-

Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

-

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

-

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

-

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

-

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Muuta lausuttavaa

-

Sjöström Bettina

Porvoon kaupunki - Porvoon työllisyysalue/Työllisyysalueen lautakunta